

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН
України»

Зауваження та пропозиції до проєкту Закону України
«Про транскордонне співробітництво»
(у новій редакції)

(дповідна записка)

Львів 2021

Доповідну записку підготували:

Притула Христина Мирославівна,
д.е.н., завідувач сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»;

Демедюк Ольга Петрівна,

молодший науковий співробітник сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»;

Калат Ярослава Ярославівна,

молодший науковий співробітник сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»

Суть транскордонного співробітництва полягає у співпраці між **суміжними** регіонами **сусідніх** держав. Співпраця між регіонами, які безпосередньо не прилягають до державного кордону з обох боків, становить собою інший вид співпраці – міжрегіональне або міжтериторіальне співробітництво. Це визначено основоположним документом у сфері транскордонного співробітництва Ради Європи, ратифікованому Україною, - Європейській рамковій конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями. У статті 2 цього документу зазначено: «Для цілей цієї Конвенції "транскордонне співробітництво" означає будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення **добросусідських** відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей».

Міжтериторіальне та міжрегіональне співробітництво не можуть бути підвидом транскордонного співробітництва, оскільки ці поняття абсолютно від нього відмінні.

Згідно Статті 1 Протоколу N 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва, "**міжтериторіальне співробітництво** означає будь-яку спільну діяльність, спрямовану на започаткування відносин між територіальними общинами або властями двох або більше Договірних Сторін, **крім відносин транскордонного співробітництва між сусідніми властями**, включаючи укладання угод про співробітництво з територіальними общинами або властями інших держав». У преамбулі даного документу зазначається таке: «... територіальні общини або власті поглиблюють співробітництво не тільки із сусідніми властями інших держав (транскордонне співробітництво), але й з іноземними властями, які не є сусідами, але з якими існують спільні інтереси (міжтериторіальне співробітництво)...».

В пункті 2 Рекомендацій Ради Європи № 363 (2014) «Міжрегіональне співробітництво в Європі: тенденції та перспективи» зазначено, що «під **міжрегіональним співробітництвом** потрібно розуміти пряму участь регіональних виконавчих та законодавчих органів влади у схемах двосторонньої чи багатосторонньої співпраці, **відмінних від тих, що становлять собою транскордонне співробітництво**, з регіональними органами влади інших країн» (Recommendation 363 (2014) Inter-regional cooperation in Europe, Trends and prospects. 2. «Inter-regional co-operation may be understood as the direct involvement of regional governments and parliaments in bilateral or multilateral co-operation schemes, other than those represented by trans-frontier co-operation, with regional governments in other countries»).

Визначення поняття **прикордонного співробітництва** є відсутнім в офіційних документах ЄС чи Ради Європи, у тому числі тих, що ратифіковані Україною. Наповнення змісту прикордонного співробітництва, поданого у пропонованому проекті Закону, відповідає змісту транскордонного співробітництва.

Розвиток транскордонного співробітництва зорієнтований на зміцнення та поглиблення добросусідських відносин, відтак до моменту повного відновлення територіальної цілісності України у межах її міжнародно визнаного державного кордону та забезпечення державного суверенітету України **транскордонне співробітництво з Росією є неможливим**.

Зауваження та пропозиції до проекту Закону України «Про транскордонне співробітництво» (у новій редакції) оформлено у вигляді таблиці. У другій колонці таблиці наведено **пропоноване формулювання норми із змінами**: зокрема, перекреслення (~~інших~~) означатиме забрати з норми, підкреслення (сусідніх) – означатиме доповнити норму відповідним змістом.

**Зауваження та пропозиції до проєкту Закону України
«Про транскордонне співробітництво» (у новій редакції)**

Зміст положення (норми) проєкту акта законодавства	Зміст відповідного положення (норми) проєкту акта із пропонованими змінами	Коментарі до пропонованих змін
Стаття 1. Визначення термінів		
<p>транскордонне співробітництво - спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством</p>	<p>транскордонне співробітництво - спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин ~~інших~~ <u>сусідніх</u> держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством</p>	<p>Суть транскордонного співробітництва полягає у співпраці між <i>суміжними</i> регіонами <i>сусідніх</i> держав. Співпраця між регіонами, які безпосередньо не прилягають до державного кордону з обох боків, становить собою інший вид співпраці – міжрегіональне або міжтериторіальне співробітництво. Це визначено основоположним документом у сфері транскордонного співробітництва Ради Європи, ратифікованому Україною, - Європейській рамковій конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями. У статті 2 цього документу зазначено: «Для цілей цієї Конвенції "транскордонне співробітництво" означає будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення <i>добросусідських</i> відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей».</p> <p>Відтак пропонується термін «транскордонне співробітництво» залишити у редакції, поданій у Статті 1 <i>чинного</i> Закону України «Про транскордонне співробітництво»</p>
<p>проєкти (програми) транскордонного співробітництва - комплекс спільних заходів суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва</p>	<p>проєкти (програми) транскордонного співробітництва - комплекс ~~єдиних~~ <u>спільних</u> заходів суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва України</p>	<p>Результатом реалізації проєктів (програм) транскордонного співробітництва є отримання т.зв. <i>транскордонного ефекту</i>.</p>

<p>України та інших країн, спрямованих на досягнення цілей проєкту (програми) протягом установлених термінів.</p>	<p>~~та інших країн, спрямованих на досягнення цілей проєкту (програми) протягом установлених термінів~~ <u>підвищення рівня соціально-економічного розвитку суміжних прикордонних регіонів України і сусідніх країн та якості життя їх мешканців.</u></p>	<p>Зокрема, на сайті Програми Транскордонного Співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 зазначено (https://www.pbu2020.eu/en/pages/136), що «...<i>Кожен проєкт... повинен продемонструвати сильний транскордонний вплив не лише завдяки партнерству між установами, але насамперед завдяки результатам діяльності та їх позитивному впливу на прикордонну територію та її мешканців...</i>»</p>
<p>Стаття 3. Правова основа транскордонного співробітництва</p>		
<p>1. Правовою основою транскордонного співробітництва є Конституція України, міжнародні договори України, що регулюють відносини у цій сфері, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цей Закон та інші нормативно-правові акти.</p>	<p>1. Правовою основою транскордонного співробітництва є Конституція України, міжнародні договори України, що регулюють відносини у цій сфері, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цей Закон, <u>Закон України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях»</u>, <u>Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»</u> та інші нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері державної регіональної політики</p>	<p>Слід доповнити статтю 3 п.1 зазначено проєкту Закону нормативно-правовими актами, які визначають правовий статус тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також правовий режим на зазначених територіях. До моменту повного відновлення територіальної цілісності України у межах її міжнародно визнаного державного кордону та забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях, участь зазначених територій у транскордонному співробітництві є неправомірною</p>
<p>Стаття 4. Мета та принципи державної політики у сфері транскордонного співробітництва</p>		
<p>1. Метою державної політики у сфері транскордонного співробітництва є створення сприятливих умов для ефективної та взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва України, підвищення соціально-економічного розвитку</p>	<p>1. Метою державної політики у сфері транскордонного співробітництва є створення сприятливих умов для ефективної та взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва України, підвищення <u>рівня</u> соціально-економічного розвитку <u>регіонів і територій</u> прикордонних</p>	<p>Згідно Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки «прикордонні регіони - регіони, які безпосередньо прилягають до державного кордону»</p>

<p>регіонів і територій України та рівня життя населення.</p>	<p>регіонів України та якості життя населення.</p>	
<p>2. Державна політика у сфері транскордонного співробітництва ґрунтується на принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> законності; відповідальності; паритетності; чіткого розподілу завдань, повноважень та відповідальності між суб'єктами транскордонного співробітництва України; гармонізації загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів; забезпечення рівних можливостей для регіонів України щодо співпраці в рамках транскордонного співробітництва, з урахуванням тимчасової окупації окремих районів Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополь; розмежування відповідальності та повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади з метою найбільш ефективного розв'язання проблем та завдань у сфері транскордонного співробітництва; створення ефективних механізмів забезпечення умов для здійснення транскордонного співробітництва; забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків з урахуванням відсутності обмежень чи привілеїв за ознакою статі; 	<p>2. Державна політика у сфері транскордонного співробітництва ґрунтується на принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> законності; відповідальності; паритетності; чіткого розподілу завдань, повноважень та відповідальності між суб'єктами транскордонного співробітництва України; гармонізації загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів; забезпечення рівних можливостей для регіонів України щодо співпраці в рамках транскордонного співробітництва, з урахуванням тимчасової окупації окремих районів Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополь; розмежування відповідальності та повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади з метою найбільш ефективного розв'язання проблем та завдань у сфері транскордонного співробітництва; створення ефективних механізмів забезпечення умов для здійснення транскордонного співробітництва; забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків з урахуванням відсутності обмежень чи привілеїв за ознакою статі; 	<p>Статтю 3 п.1 зазначеного проекту Закону слід доповнити нормативно-правовими актами, які визначають правовий статус тимчасово окупованих територій. Їх участь у транскордонному співробітництві є неправомірною</p>

<p>привілеїв за ознакою статі; інклюзивності, зокрема забезпечення повного здійснення всіма особами прав людини й основоположних свобод.</p>	<p>інклюзивності, зокрема забезпечення повного здійснення всіма особами прав людини й основоположних свобод.</p>	
<p>Стаття 5. Суб'єкти та учасники транскордонного співробітництва України</p>		
<p>1. Суб'єктами транскордонного співробітництва України є органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади України, що взаємодіють з відповідними органами влади інших держав у межах своєї компетенції, встановленої чинним законодавством України та угодами про транскордонне співробітництво.</p>	<p>1. Суб'єктами транскордонного співробітництва України є органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади України, що взаємодіють з відповідними органами влади ~~інших~~ <u>сусідніх</u> держав у межах своєї компетенції, встановленої чинним законодавством України та угодами про транскордонне співробітництво.</p>	<p>Транскордонне співробітництво здійснюється суміжними регіонами <i>сусідніх</i> держав, що передбачено Статтею 2 основоположного документу у сфері транскордонного співробітництва Ради Європи, ратифікованого Україною, - Європейською рамковою конвенцією про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями: «Для цілей цієї Конвенції "транскордонне співробітництво" означає будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення <i>добросусідських</i> відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей». Визначення, викладене у Статті 1 чинного Закону України «Про транскордонне співробітництво», є коректним.</p>
	<p>Статтю 5 зазначеного проєкту Закону доцільно доповнити п. 4 у такій редакції:</p> <p>4. Учасники транскордонного співробітництва України в межах своїх повноважень та відповідно до законодавства України:</p> <p>здійснюють підготовку, реалізацію та координацію спільних проєктів (програм) транскордонного співробітництва;</p> <p>утворюють органи транскордонного співробітництва;</p>	<p>Чинний Закон та пропонований проєкт Закону передбачає повноваження у сфері транскордонного співробітництва лише для суб'єктів транскордонного співробітництва, залишаючи учасників поза правовим полем.</p> <p>Юридичні та фізичні особи, громадські об'єднання, що беруть участь у транскордонному співробітництві, як учасники транскордонного співробітництва можуть реалізовувати спільні проєкти, ініціативи та заходи, а також бути членами таких форм транскордонного співробітництва як транскордонні кластери, транскордонні індустріальні парки, транскордонні партнерства тощо, та органів транскордонного співробітництва (відповідно,</p>

	<p>приймають рішення про участь в інших формах транскордонного об'єднань; беруть участь у розробленні та реалізації спільних ініціатив та заходів.</p>	<p>наприклад, до Статті 3 Протоколу 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС): «Членами ОЕС є територіальні общини або власті Сторони, а також можуть бути відповідні заінтересовані держави - члени Ради Європи. Усі юридичні особи, які створено з конкретною метою задоволення потреб, що становлять загальний інтерес, та які не займаються виробничою або комерційною діяльністю, можуть бути членами, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - їхня діяльність фінансується переважно державою, територіальною общиною або властю чи подібним органом або - їхнє управління підлягає контролю цими суб'єктами, або - половина членів їхнього адміністративного, управлінського чи наглядового органу призначається державою, територіальною общиною або властю чи подібним органом».
<p>Стаття 7. Функції центральних органів виконавчої влади у сфері державної підтримки транскордонного співробітництва</p>		
<p>Центральні органи виконавчої влади, до компетенції яких належать питання транскордонного співробітництва, відповідно до законодавства:</p> <p>погоджують у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, участь суб'єктів транскордонного співробітництва у заснуванні транскордонних об'єднань або відмовляють у такому погодженні з підстав, визначених статтями 9-12 цього Закону та відповідно до</p>	<p>Центральні органи виконавчої влади, до компетенції яких належать питання транскордонного співробітництва, відповідно до законодавства:</p> <p>погоджують у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, участь суб'єктів транскордонного співробітництва у заснуванні ~~транскордонних об'єднань~~ органів транскордонного співробітництва або відмовляють у такому погодженні з підстав, визначених статтями 9-12 цього</p>	<p>З огляду на зміст абзацу 2 статті 7 «транскордонне об'єднання» слід замінити на «органи транскордонного співробітництва»: в законопроекті відсутні норми, які регулюють «транскордонне об'єднання» та немає визначення цього поняття.</p>

законодавства і міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;	Закону та відповідно до законодавства і міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;	
Стаття 8. Сфери та організаційні форми транскордонного співробітництва		
<p>3. Інші види транскордонного співробітництва:</p> <p>міжрегіональне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва, що здійснюють виконавчу владу в областях і районах та/або представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст України з відповідними суб'єктами таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної національним законодавством;</p> <p>міжтериторіальне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва базового рівня (сільською, селищною, міською радою) в Україні з відповідними суб'єктами таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної національним законодавством;</p> <p>прикордонне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва України, які реалізують свої повноваження на території, яка безпосередньо прилягає до державного кордону та відповідними суб'єктами таких відносин сусідніх держав.</p>	<p>3. Інші види транскордонного співробітництва:</p> <p>міжрегіональне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва, що здійснюють виконавчу владу в областях і районах та/або представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст України з відповідними суб'єктами таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної національним законодавством;</p> <p>міжтериторіальне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва базового рівня (сільською, селищною, міською радою) в Україні з відповідними суб'єктами таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної національним законодавством;</p> <p>прикордонне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва України, які реалізують свої повноваження на території, яка безпосередньо прилягає до державного кордону та відповідними суб'єктами таких відносин сусідніх держав.</p>	<p>Пункт 3 статті 8 необхідно забрати з проекту Закону, оскільки подані визначення різних видів співробітництва є цілком некоректними.</p> <p>Міжтериторіальне та міжрегіональне співробітництво не можуть бути підвидом транскордонного співробітництва, оскільки ці поняття абсолютно від нього відмінні.</p> <p>Згідно Статті 1 Протоколу N 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва, "міжтериторіальне співробітництво означає будь-яку спільну діяльність, спрямовану на започаткування відносин між територіальними общинами або властями двох або більше Договірних Сторін, крім відносин транскордонного співробітництва між сусідніми властями, включаючи укладання угод про співробітництво з територіальними общинами або властями інших держав". У преамбулі даного документу зазначається таке: «... територіальні общини або власті поглиблюють співробітництво <u>не тільки із сусідніми властями інших держав (транскордонне співробітництво), але й з іноземними властями, які не є сусідами, але з якими існують спільні інтереси (міжтериторіальне співробітництво)...</u>».</p> <p>У пункті 2 Рекомендацій Ради Європи № 363 (2014) «Міжрегіональне співробітництво в Європі: тенденції та перспективи» зазначено, що «під міжрегіональним співробітництвом потрібно розуміти пряму участь</p>

<p>кордону та відповідними суб'єктами таких відносин сусідніх держав.</p>		<p>регіональних виконавчих та законодавчих органів влади у схемах двосторонньої чи багатосторонньої співпраці, відмінних від тих, що становлять собою транскордонне співробітництво, з регіональними органами влади інших країн» (Офіційного перекладу немає, в оригіналі: Recommendation 363 (2014) Inter-regional cooperation in Europe, Trends and prospects. 2. «Inter-regional co-operation may be understood as the direct involvement of regional governments and parliaments in bilateral or multilateral co-operation schemes, <u>other than those represented by trans-frontier co-operation</u>, with regional governments in other countries»).</p> <p>Поняття прикордонного співробітництва не згадується в жодному офіційному документі ЄС чи Ради Європи, в тому числі тих, що ратифіковані Україною. А подане визначення прикордонного співробітництва у даному проекті Закону насправді є визначенням поняття транскордонного співробітництва.</p>
<p>Стаття 10. Органи транскордонного співробітництва</p>		
<p>1. Угоди про транскордонне співробітництво можуть передбачати утворення органів транскордонного співробітництва між суб'єктами і учасниками таких відносин у сферах спільної компетенції та відповідно до повноважень, встановлених згідно з національним законодавством відповідної держави та з метою заохочення, підтримки та розвитку транскордонного співробітництва в інтересах населення.</p>	<p>1. Угоди про транскордонне співробітництво можуть передбачати утворення органів транскордонного співробітництва. ~~між суб'єктами і учасниками таких відносин у сферах спільної компетенції та відповідно до повноважень, встановлених згідно з національним законодавством відповідної держави та з метою заохочення, підтримки та розвитку транскордонного співробітництва в інтересах населення.~~</p>	<p>Запропонована зміна усуне дублювання норм права. По-перше, у статті 5 проекту Закону уже визначено хто може створювати орган транскордонного співробітництва. По-друге, стаття 2 проекту Закону також врегульовує мету та принципи транскордонного співробітництва.</p>
<p>2. Статус, функції, повноваження та джерела фінансування органів</p>	<p>2. Статус, функції, повноваження та джерела фінансування органів</p>	<p>У п. 2 статті 10 даного проекту Закону необхідно додати «угодами про утворення». Угода про утворення є правовою</p>

<p>транскордонного співробітництва визначаються міжнародними договорами України про транскордонне співробітництво, угодами про транскордонне співробітництво, законодавством держав, на території яких вони розміщені, статутами цих органів.</p> <p>У разі коли угодою про транскордонне співробітництво передбачається розміщення органів транскордонного співробітництва на території України, вони можуть утворюватися як юридичні особи. В окремих випадках їхні функції можуть покладатися на відповідні виконавчі органи місцевого самоврядування.</p>	<p>транскордонного співробітництва визначаються міжнародними договорами України про транскордонне співробітництво, угодами про транскордонне співробітництво, законодавством держав, на території яких вони розміщені, <u>угодами про утворення та статутами цих органів.</u></p> <p>У разі коли угодою про транскордонне співробітництво передбачається розміщення <u>штаб квартири</u> органів транскордонного співробітництва на території України, вони можуть утворюватися як юридичні особи.</p>	<p>основою заснування та діяльності органів транскордонного співробітництва, в якій визначається зокрема статус органу транскордонного співробітництва.</p> <p>У другому абзаці п. 2 статті 10 необхідно вказати на розміщення штаб квартири органу транскордонного співробітництва, що відповідно до п. 1 статті 4 Додаткового протоколу до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який ратифікований Україною 28 липня 2004 р., визначає його правосуб'єктність.</p>
<p>3. Орган транскордонного співробітництва виконує завдання, покладені на нього територіальними громадами, їх представницькими органами, місцевими органами виконавчої влади, відповідно до його повноважень та у порядку, передбаченому законодавством України</p>	<p>3. Орган транскордонного співробітництва виконує завдання, покладені на нього ~~територіальними громадами, їх представницькими органами, місцевими органами виконавчої влади, відповідно до його повноважень та у порядку, передбаченому законодавством України~~ <u>учасниками цього органу відповідно до його установчих документів.</u></p>	<p>У пункті 1 статті 7 офіційно ратифікованого Україною Протоколу 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС) передбачено: «ОЕС виконує ті завдання, які його члени йому доручають. Ці завдання повинні відповідати компетенції членів згідно з їхнім відповідним національним законодавством, а також бути переліченими в угоді й статутах».</p> <p>У пункті 1 статті 7 Регламенту ЄС No 1082/2006 «Щодо Європейських об'єднань територіального співробітництва» вказано, що «ЄОТС виконує завдання, покладені на нього його членами відповідно до цього Регламенту. Його завдання повинні бути визначені угодою, що погоджується всіма членами, відповідно до Статей 4 та 8» (Офіційного перекладу немає. В оригіналі:</p>

		REGULATION (EC) No 1082/2006 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 5 July 2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC) Article 7 1. An EGTC shall carry out <u>the tasks given to it by its members</u> in accordance with this Regulation. Its tasks shall be defined by the convention agreed by its members, in conformity with Articles 4 and 8»).
4. Суб'єкти транскордонного співробітництва можуть створювати та/або брати участь у створенні таких органів транскордонного співробітництва: єврорегіон; об'єднання єврорегіонального співробітництва; європейське об'єднання територіального співробітництва та інші органи.	4. Суб'єкти <u>та/або учасники</u> транскордонного співробітництва можуть створювати та/або брати участь у створенні таких органів транскордонного співробітництва: єврорегіон; об'єднання єврорегіонального співробітництва; європейське об'єднання територіального співробітництва та інші органи.	Слід додати «та/або учасники». По-перше, у статті 3 Протоколу N 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС) (ратифікований Україною 16 травня 2012 р.) визначено членство в ОЕС. По-друге, у пункті F статті 3 Регламенту ЄС N 1302/2013, що вносить зміни до Регламенту ЄС N 1082/2006 «Щодо Європейських об'єднань територіального співробітництва», визначено членство у ЄОТС.
Стаття 11. Об'єднання єврорегіонального співробітництва		
Абзац 6 Пункту 1. Учасниками об'єднання єврорегіонального співробітництва можуть бути територіальні громади в особі їх представницьких органів та їх об'єднань, місцеві органи виконавчої влади України та територіальні громади, відповідні органи влади держав - членів Ради Європи, які мають відповідні повноваження згідно з національним законодавством.	Абзац 6 Пункту 1. Учасниками об'єднання єврорегіонального співробітництва можуть бути територіальні громади в особі їх представницьких органів та їх об'єднань, місцеві органи виконавчої влади України та територіальні громади, відповідні органи влади держав - членів Ради Європи, які мають відповідні повноваження згідно з національним законодавством.	Абзац 6 Пункту 1 необхідно привести у відповідність до статті 3 Протоколу 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС). Згідно проєкту Закону учасниками ОЕС є лише органи влади. Натомість, у пункті 1 статті 3 офіційно ратифікованого Україною Протоколу 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС) передбачено: «Членами ОЕС є територіальні общини або власті Сторони, а також можуть бути відповідні заінтересовані держави - члени Ради Європи. <i>Uci</i>

		<p><i>юридичні особи, які створено з конкретною метою задоволення потреб, що становлять загальний інтерес, та які не займаються виробничою або комерційною діяльністю, можуть бути членами, якщо:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>їхня діяльність фінансується переважно державою, територіальною общиною або властю чи подібним органом або</i> - <i>їхнє управління підлягає контролю цими суб'єктами, або</i> - <i>половина членів їхнього адміністративного, управлінського чи наглядового органу призначається державою, територіальною общиною або властю чи подібним органом.»</i>
<p>Абзац 7 Пункту 1. Територіальні громади в особі їх представницьких органів та їх об'єднань, місцеві органи виконавчої влади України можуть бути учасниками об'єднання євро регіонального співробітництва на території держави - члена Ради Європи</p>	<p>~~Абзац 7 Пункту 1. Територіальні громади в особі їх представницьких органів та їх об'єднань, місцеві органи виконавчої влади України можуть бути учасниками об'єднання євро регіонального співробітництва на території держави - члена Ради Європи.~~</p>	<p>Не зрозуміло, яким чином органи влади України «можуть бути учасниками об'єднання євро регіонального співробітництва на території держави - члена Ради Європи». ОЕС є органом транскордонного співробітництва згідно пункту 4 статті 10 цього проекту Закону, тому воно не може знаходитись на території однієї певної країни. Можливо, мається на увазі, що штаб-квартира ОЕС повинна знаходитись на території держави-члена Ради Європи, що передбачено пунктом 1 Статті 2 Протоколу 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва (ОЕС). Абзац потребує уточнення.</p>
<p>2. ... Уповноважений представник суб'єктів транскордонного співробітництва, які планують утворити об'єднання євро регіонального співробітництва,</p>	<p>2. ... Уповноважений представник суб'єктів транскордонного співробітництва, які планують утворити об'єднання євро регіонального співробітництва,</p>	<p>Відредаговано текст у абзаці 5 п. 2. статті 11 проекту Закону. Додано «про утворення», що конкретизує тип угоди.</p>

<p>надсилає проекти угоди та статуту об'єднання на погодження до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує загальну координацію транскордонного співробітництва та контроль за додержанням законодавства з питань транскордонного співробітництва протягом місяця з дня надходження перевіряє угоду та статут на предмет їх відповідності Конституції України, міжнародним зобов'язанням України у сфері транскордонного співробітництва, цьому Закону, іншим нормативно - правовим актам України.</p> <p>...</p>	<p>надсилає проекти угоди <u>про утворення</u> та статуту об'єднання на погодження до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує загальну координацію транскордонного співробітництва та контроль за додержанням законодавства з питань транскордонного співробітництва, ~~протягом~~ <u>Протягом</u> місяця з дня надходження перевіряє угоду <u>про утворення</u> та статут на предмет їх відповідності Конституції України, міжнародним зобов'язанням України у сфері транскордонного співробітництва, цьому Закону, іншим нормативно - правовим актам України.</p> <p>...</p>	
<p>2.</p> <p>...</p> <p>Погоджена угода про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва підписується в установленому порядку та схвалюється на найближчому пленарному засіданні місцевої ради, на якому рада приймає рішення про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва і затверджує статут такого об'єднання.</p> <p>...</p>	<p>2.</p> <p>...</p> <p>Погоджена угода про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва підписується в установленому порядку. ~~та схвалюється на найближчому пленарному засіданні місцевої ради, на якому рада приймає рішення про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва і затверджує статут такого об'єднання.~~</p> <p>...</p>	<p>Ця норма ускладнює процедуру утворення ОСС. По-перше, у Протоколі N 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОСС) немає вимоги щодо схвалення угоди про утворення на місцевому рівні. По-друге, угода про утворення відповідно до абзацу 5 п. 2. статті 11 цього законопроекту затверджується центральним органом.</p>
<p>3. Суб'єкти, визначені частиною першою статті 11 цього Закону, можуть бути засновниками об'єднання єврорегіонального співробітництва, що утворюється на території держав - членів Ради Європи, за умови</p>		<p>Пункт 3 статті 11 даного проекту Закону потребує конкретики і доопрацювання або його варто забрати.</p>

<p>погодження проєктів угоди про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва та статуту такого об'єднання відповідно до частини другої статті 11 цього Закону.</p>		
<p>Стаття 12. Європейське об'єднання територіального співробітництва</p>		
<p>1. Суб'єкти транскордонного співробітництва, які планують стати учасником європейського об'єднання територіального співробітництва або утворити його спільно з такими суб'єктами країни-члена Європейського Союзу, керуються Конституцією України, міжнародними зобов'язанням України у сфері транскордонного співробітництва, цим Законом, іншими нормативно-правовим актам України</p>	<p>1. Суб'єкти <u>та учасники</u> транскордонного співробітництва, які планують стати учасником європейського об'єднання територіального співробітництва або утворити його спільно з такими суб'єктами країни-члена Європейського Союзу, керуються Конституцією України, міжнародними зобов'язанням України у сфері транскордонного співробітництва, цим Законом, іншими нормативно-правовим актам України</p>	<p>У пункті F статті 3 Регламенту ЄС N 1302/2013, що вносить зміни до Регламенту ЄС N 1082/2006 «Щодо Європейських об'єднань територіального співробітництва» щодо уточнення, спрощення та удосконалення процесу створення та функціонування таких об'єднань вказано, що учасниками ЄОТС можуть бути «органи державної, регіональної та місцевої влади або організації або державні установи, що відповідають тим, що згадуються у пункті d, країн, що не є членами ЄС, відповідно до умов, визначених у Статті 3а» (Офіційного перекладу немає. В оригіналі: REGULATION (EU) No 1302/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 17 December 2013 amending Regulation (EC) No 1082/2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC) as regards the clarification, simplification and improvement of the establishment and functioning of such groupings Article 3f “national, regional or local authorities, or <u>bodies or public undertakings</u>, equivalent to those referred to under point (d), from third countries, subject to the conditions laid down in Article 3a”). Відповідно, учасниками ЄОТС можуть бути не лише суб'єкти транскордонного співробітництва, тобто органи влади згідно цього Закону, але й певні категорії учасників.</p>
<p>4. Угода про утворення європейського об'єднання територіального співробітництва</p>	<p>4. Угода про утворення європейського об'єднання територіального співробітництва підписується в установленому порядку. ~~та схвалюється на~~</p>	<p>Ця норма ускладнює процедуру утворення ОЕС. По-перше, у Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council on a European Grouping of</p>

<p>підписується в установленому порядку та схвалюється на найближчому пленарному засіданні місцевої ради, на якому рада приймає рішення про вступ або участь у створенні європейського об'єднання територіального співробітництва і затверджує статут такого органу.</p>	<p>~~найближчому — пленарному — засіданні місцевої ради, на якому рада приймає рішення про вступ або участь у створенні європейського об'єднання територіального співробітництва і затверджує статут такого органу.~~</p>	<p>Territorial Cooperation (EGTC), а також в Regulation (EU) No 1302/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 amending Regulation (EC) No 1082/2006 on a European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC) немає вимоги щодо схвалення угоди про утворення на місцевому рівні. По-друге, угода про утворення відповідно до п. 3. статті 12 затверджується центральним органом.</p>
<p>Стаття 13. Зміст державної підтримки розвитку транскордонного співробітництва</p>		
<p>Державна підтримка розвитку транскордонного співробітництва передбачає сукупність рішень і дій організаційного, правового, фінансового характеру органів державної влади України, спрямованих на реалізацію проєктів (програм) транскордонного співробітництва.</p>	<p>Державна підтримка розвитку транскордонного співробітництва передбачає сукупність рішень і дій організаційного, правового, фінансового характеру органів державної влади України, спрямованих на ~~реалізацію проєктів (програм) транскордонного співробітництва~~ <u>стимулювання розвитку всіх форм транскордонного співробітництва.</u></p> <p><u>Державна підтримка розвитку транскордонного співробітництва передбачає:</u></p> <p><u>визначення пріоритетних напрямів державної підтримки розвитку транскордонного співробітництва;</u></p> <p><u>забезпечення фінансування програм, стратегій, проєктів, заходів, ініціатив транскордонного співробітництва, що отримали фінансування в рамках програм міжнародної технічної допомоги;</u></p> <p><u>формування та реалізація пільгових митних, валютно-фінансових, податкових та інших умов економічної діяльності для учасників транскордонного</u></p>	<p>Державна підтримка розвитку транскордонного співробітництва повинна бути зорієнтованою не лише на реалізацію проєктів (програм) транскордонного співробітництва, але й на стимулювання розвитку всіх форм транскордонного співробітництва.</p> <p>Зміст статті слід доповнити відповідними нормами зі статті 17 п.2 даного проєкту Закону.</p>

	<p><u>співробітництва;</u> <u>укладення міждержавних та міжурядових угод щодо спрощення правил перетину кордону, форм транскордонного співробітництва;</u> <u>конкурсний відбір проєктів (програм) транскордонного співробітництва, які потребують державної фінансової підтримки;</u> <u>розроблення та виконання державної та регіональних програм розвитку транскордонного співробітництва;</u> <u>надання правової, організаційної, методичної, інформаційної допомоги та підтримки суб'єктам і учасникам транскордонного співробітництва України.</u></p>	
--	--	--

Стаття 15. Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва

<p>2. Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва розробляються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями на період дії державної програми розвитку транскордонного співробітництва.</p>	<p>2. Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва розробляються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними <u>державними адміністраціями прикордонних регіонів</u>, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями на період дії державної програми розвитку транскордонного співробітництва.</p>	<p>Виходячи з визначення «транскордонне співробітництво», основним об'єктом державної регіональної політики у сфері транскордонного співробітництва є прикордонний регіон. Відтак розробка регіональних програм розвитку транскордонного співробітництва повинна передбачатись обласними державними адміністраціями <u>саме прикордонних регіонів</u></p>
<p>3. Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва та зміни до них затверджуються відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та</p>	<p>3. Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва та зміни до них затверджуються відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними <u>радами прикордонних</u></p>	<p>Виходячи з визначення «транскордонне співробітництво», основним об'єктом державної регіональної політики у сфері транскордонного співробітництва є прикордонний регіон. Відтак затвердження регіональних програм розвитку транскордонного співробітництва повинна</p>

Севастопольською міськими радами.	<u>регіонів</u> , Київською та Севастопольською міськими радами.	повинне здійснюватися обласними радами <u>саме прикордонних регіонів</u>
Стаття 17. Принципи та форми державної фінансової підтримки розвитку транскордонного співробітництва.		
1. ... недопущення використання державної фінансової підтримки для фінансування поточних потреб соціально-економічного розвитку регіонів.	1. ... недопущення використання державної фінансової підтримки <u>розвитку транскордонного співробітництва</u> для фінансування поточних потреб соціально-економічного розвитку регіонів.	Абзац 6 п. 1 статті 17 даного проекту Закону необхідно доповнити словами «розвитку транскордонного співробітництва», що конкретизує вид державної фінансової підтримки. Інакше ця норма заборонить будь-яку державну фінансову підтримку для фінансування поточних потреб соціально-економічного розвитку регіонів.
2. Державна фінансова підтримка розвитку транскордонного співробітництва передбачає: визначення пріоритетних напрямів державної підтримки розвитку транскордонного співробітництва; забезпечення фінансування програм, стратегій, проєктів, заходів, ініціатив транскордонного співробітництва, що отримали фінансування в рамках програм міжнародної технічної допомоги; формування та реалізація пільгових митних, валютно-фінансових, податкових та інших умов економічної діяльності для учасників транскордонного співробітництва; укладення міждержавних та міжурядових угод щодо спрощення правил перетину кордону, форм транскордонного співробітництва; конкурсний відбір проєктів (програм) транскордонного співробітництва, які потребують	2. ~~Державна підтримка розвитку транскордонного співробітництва передбачає:~~ ~~визначення пріоритетних напрямів державної підтримки розвитку транскордонного співробітництва;~~ ~~забезпечення фінансування програм, стратегій, проєктів, заходів, ініціатив транскордонного співробітництва, що отримали фінансування в рамках програм міжнародної технічної допомоги;~~ ~~формування та реалізація пільгових митних, валютно-фінансових, податкових та інших умов економічної діяльності для учасників транскордонного співробітництва;~~ ~~укладення міждержавних та міжурядових угод щодо спрощення правил перетину кордону, форм транскордонного співробітництва;~~ ~~конкурсний відбір проєктів (програм) транскордонного співробітництва, які потребують державної фінансової підтримки;~~	Зміст даного п.2 відповідає змісту «Державної підтримки розвитку транскордонного співробітництва передбачає», тому пропонується перенести до статті 13 даного проекту Закону.

<p>державної фінансової підтримки; розроблення та виконання державної та регіональних програм розвитку транскордонного співробітництва; надання правової, організаційної, методичної, інформаційної допомоги та підтримки суб'єктам і учасникам транскордонного співробітництва України.</p>	<p>~~розроблення та виконання державної та регіональних програм розвитку транскордонного співробітництва; надання правової, організаційної, методичної, інформаційної допомоги та підтримки суб'єктам і учасникам транскордонного співробітництва України.~~</p>	
--	---	--

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

<p>2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом: привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також військово-цивільними адміністраціями їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.</p>	<p>2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом: привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також військово-цивільними адміністраціями їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.</p>	<p>Згідно Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» військово-цивільні адміністрації «... утворюються як тимчасовий вимушений захід з елементами військової організації управління для забезпечення безпеки та нормалізації життєдіяльності населення в районі відсічі збройної агресії Російської Федерації, зокрема в районі проведення антитерористичної операції».</p> <p>До моменту повного відновлення територіальної цілісності України у межах її міжнародно визнаного державного кордону та забезпечення державного суверенітету України транскордонне співробітництво з Росією є неможливим. Відповідно розвиток транскордонного співробітництва не може входити до компетенції військово-цивільних адміністрацій</p>
--	--	---